

Achtergrondinformatie geiten- en schapenhouderijen in Noord-Brabant.**Aantal geiten**

In Noord-Brabant bevinden zich op basis van gegevens van november 2009 197 bedrijven met geiten. Als ondergrens wordt 5 NGE aangehouden, dat zijn circa 45 geiten. Bij hogere aantallen in NGE is er in ieder geval sprake van een bedrijfsmatige aanpak met het doel inkomen te verwerven.

Op basis van vergunde milieuvergunningen is het mogelijk om 260.000 geiten te houden. Op dit moment zijn er 134.000 geiten. Dit geeft aan dat het aantal geiten in de provincie zich nog kan verdubbelen. Of de bouwblokken waar de geiten worden gehouden zijn afgestemd op het maximale aantal te houden geiten, is niet bekend.

In de afgelopen negen jaar steeg het aantal geiten in Nederland jaarlijks met bijna 22.000 dieren, van 178.000 in het jaar 2000 tot 374.000 in 2009. Bijna 300 bedrijven hebben zich gespecialiseerd in het houden van geiten. Op de bedrijven verdubbelde het gemiddeld aantal geiten van 500 in het jaar 2000 naar ruim duizend in het jaar 2009. Ondanks de Q-koorts steeg het aantal geiten in Nederland met 20.000, bijna 6 procent.

In 2009 werd 77 procent van alle geiten gehouden in vier provincies. Noord-Brabant springt er met kop en schouders bovenuit met een aandeel van 36 procent. Tweede is Gelderland met bijna 20 procent. Overijssel neemt 13 procent voor zijn rekening, Limburg herbergt 8 procent.

tabel 1: geitenhouderijen in Noord-Brabant, in NGE. 10 NGE is ongeveer gelijk aan 92 melkgeiten

Economische omvang	Afstand tot de bebouwde kom					Totaal
	<100	100 tot 500	500 tot 1000	1000 tot 2000	>2000	
5-70	14	30	23	9	1	77
70-150	9	23	31	13	2	78
150-350	2	12	14	7	1	36
350-500	0	0	1	2	0	3
>500	0	0	1	2	0	3
Totaal	25	65	70	33	4	197

In tabel 1 is aangegeven wat de afstand is van een geitenbedrijf, uitgedrukt in meters, naar de dichtstbijzijnde bebouwde kom. Als ondergrond is gebruik gemaakt van dezelfde kaart met bebouwde kommen als die is gebruikt voor geurgevoelige objecten bij de reconstructieplannen. Bijna de helft van alle bedrijven ligt minder dan 500 meter van de bebouwde kom. Uit oogpunt van infectiedruk met Q-koorts, kan dit als ongewenst beschouwd worden. Citaat uit brief RIVM van 4-12-2009: “*In Duitsland wordt een afstand van 500 meter tot de woonkern gehanteerd. De epidemiologische bevindingen voor de Nederlandse Q-koortssituatie rechtvaardigen echter eerder een afstand van 2 of zelfs 5 kilometer*”.

Geiten en ruimtelijke ordening

Door de wijze van geiten houden valt een groot deel van de sector onder de intensieve veehouderij. Dat is het geval als de geiten in stallen worden gehouden. Een intensieve veehouderij wordt gezien als een niet-grondgebonden bedrijf. Een niet-grondgebonden bedrijf is een bedrijf waarvan de productie niet in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond in de directe omgeving van het bedrijf. Deze definitie wordt gehanteerd in de Interim Structuurvisie en is ook opgenomen in de reconstructieplannen van 2005.

Bij de verdeling van de geitenbedrijven over de drie zones van de integrale zonering van de Reconstructiewet, die mede gericht zijn op sturing geven aan gewenste en ongewenste ontwikkelingen

van de intensieve veehouderij, valt op dat 7 bedrijven in stedelijk gebied liggen en 62 in extensiveringsgebied, eenderde van het totaal. Een deel van deze bedrijven is na 2005 opgericht, het jaar waarin de reconstructieplannen en de zonering zijn vastgesteld. Het lijkt niet waarschijnlijk dat het bij al deze bedrijven om biologische geitenbedrijven gaat waarbij sprake is van een grondgebonden bedrijf.

tabel 2: verdeling van geitenbedrijven over zonering

Zonering Reconstructie	Aantal bedrijven
Landbouwontwikkelingsgebied	18
Verwevingsgebied	105
Extensiveringsgebied	62
(Stedelijk gebied)	7

Aantal schapen

Bij schapen ligt de situatie geheel anders dan bij geiten. Uit tabel 3 blijkt dat er meer schapenbedrijven zijn dan geitenbedrijven maar het zijn, op basis vrijwel zonder uitzondering kleine bedrijven. Circa 50-70 NGE kan als een volwaardig bedrijf gezien worden. Bij schapen handelt het vaak om neventakken. Net als bij geiten bevindt bijna de helft van alle bedrijven zich op minder dan 500 meter van een bebouwde kom.

tabel 3: schapenhouderijen in Noord-Brabant, in NGE. 10 NGE is ongeveer gelijk aan 200 schapen

Economische omvang	Afstand tot de bebouwde kom					Totaal
	<100	100-500	500-1000	1000-2000	>2000	
5-70	29	77	74	37	5	222
70-150	1	0	0	1	0	2
150-350	0	0	0	0	0	0
350-500	0	0	0	0	0	0
>500	0	0	0	0	0	0
Totaal	30	77	74	38	5	224

De bacterie *Coxiella burnetii* komt ook voor bij schapen. In Noord-Brabant is één besmet bedrijf gevonden waar melkschapen worden gehouden. Bij melkschapen is het risico het grootst. In Noord-Brabant is slechts een handvol bedrijven actief waar schapen voor de melkproductie worden gehouden.